

på fra et sydende felt
 til ÅBENRÅ
 til GOTHERSGADE
 til PIRANESSEGADE
 til en smuk
 DANNER

Året 1973. Femø. For første gang i kvindebevægelsen begyndte der spontane diskussioner om behovet for at starte kvindekurser. Ønsket om at give og bruge de muligheder vi kvinder lå inde med, dele vores viden og erfaringer med hinanden i kvindesammenhæng.

I 1974 startede en konkret snak omkring vold mod kvinder. Hvilken holdning havde vi som kvinder overfor vold? Begrebet «feministisk teori», hvad var det og hvilken vigtighed havde det i vores kvindepolitiske standpunkter og handlinger? Hvordan kunne vi få opfyldt behovet for at lære, hvordan vi kunne kæmpe imod og derved undgå at blive ofre for den kvindespecifikke vold, der truer og undertrykker os overalt? Hvordan kunne vi sætte vores diskussioner, synspunkter og teorier sammen med en udførelse af disse i praksis? Hvilke reelle muligheder var der for at blive undervist i f.eks. selvforsvar?

Hele denne snak ramte mig (Patricia) og begyndte at sætte tingene i perspektiv, fordi jeg er opvokset i en havnearbejderfamilie, hvor min far var voldelig. D.v.s. at jeg har mærket volden og dens psykiske nedbrydning på min egen krop og sjæl.

Fordi jeg havde en baggrund i karate, judo og traditionel selvforsvar, blev jeg bedt om at undervise. Men jeg ønskede af personlig erfaring ikke at give denne aggressive mandsprægede kampsport videre til kvinder. I stedet ville jeg hellere bruge ting vi kvinder sammen havde fundet frem til i kvindebevægelsen, samt bruge min uddannelse i sociologi, psykologi, og kropsbevidsthed. På denne måde opbygge en selvforsvarsform, der bundede i kvinders præmisser og samtidig havde den ansvarlige faglige ramme. D.v.s. der blev lavet en alternativ undervisningsform, der tog specielt udgangspunkt i kvinders forhold til vold, og lagde vægt på kvinders krop og psyke.

En anden ting som gik op for mig var, at jeg

skulle have mig selv med 100%, d.v.s. jeg skulle også gå igennem nogle bevidsthedsførende processer. Jeg ville ikke videreføre et system, hvor læreren ikke havde personlig erfaring med de ting hun underviste i. En del af denne proces indebar en beslutning om at sige farvel til et »trykt« akademisk job, økonomisk usikkerhed, ansvarlighed, kompromisløshed, at konfrontere sig med omverdenens tvivl, mistænksomhed og afstandstagen. Kort sagt selv at tage fat på en proces, for at kunne være i stand til og tage ansvaret for at kunne give mig selv i arbejdet med kvinder. Så det hele var en slags eksperiment, både for mig og for andre kvinder i bevægelsen.

Så i januar 1975 startede de første kurser i Feministisk Selvforsvar. Kurserne viste hurtigt hvor stort et behov der var for at arbejde med de psykiske aspekter af vold imod kvinder. Disse aspekter skulle sættes i perspektiv til vores dagligdags situationer. For at kunne forsvare os selv overfor et konkret overfald, måtte vi først være i stand til at sige fra, sætte grænser, give tydelige signaler i dagligdagen. Vi måtte altså arbejde på at kunne forsvare os psykisk, før vi kunne være i stand til at forsvare os med de fysiske teknikker. Disse to ting hænger nødvendigvis sammen, når vi ser på det samlede forhold omkring vold mod kvinder. Det blev tydeligere og tydeligere at vores opdragelse holder os fast i offerrollen. Denne offerrolle påvirker vores handlinger overalt.

I de følgende år skete der, på baggrund af erfaringer i arbejdet, en stadig udvikling i kurserne. Samtidig blev ventelisterne større og større, flere og flere kvinder ville lære handlemuligheder for at kunne forsvare sig.

Jeg (Chris) var en af de kvinder, der var lidt langsom med at komme igang med at lære handlemuligheder. Først efter at være blevet overfaldet 3 gange startede jeg på Feministisk Selvforsvar. Jeg troede, efter mit første overfald, at jeg nu havde betalt for min ret til at eksistere som kvinde. Denne opfattelse blev bakket op af en kvindelig psykiater, som efter mit første overfald fortalte mig, at politistatistikkerne siger, at sandsynligheden for at blive overfaldet mere end 1 gang var meget lille. Så jeg var et nemt offer både anden og tredje gang.

Det tredje overfald skete i Danmark, og en veninde tog mig med til Feministisk Selvforsvar. Det var en af de bedste ting, der kunne ske for mig. Via Feministisk Selvforsvar begyndte jeg at genopbygge min selvtillid, finde ud af at jeg er stærk, at jeg kan gøre noget

selv. Jeg fandt ud af at den eneste forsikring imod vold ikke er politistatistikker men at tage en aktiv holdning selv til omverdenen. Jeg ønskede at så mange kvinder som muligt skulle lære om deres handlemuligheder inden de blev udsat for overfald ligesom mig. Derfor valgte jeg at begynde på en uddannelse som lærer i Feministisk Selvforsvar.

Men da staten nægter os at komme ind under fritidsloven, havde vi ikke lokalemuligheder til at dække kvinders behov for kurser. I Kvindehuset var pladsforhold og begrænsede bookingmuligheder årsag til, at vi ikke kunne have øgede kurser (selvom vi nu var 2 lærere).

Undervisningen af kvinder i Feministisk Selvforsvar er det ene plan af vores arbejde, det andet plan er det politiske udadvendte arbejde. Vi var med til at opbygge Danner's krisecenter, og da den store sal stod færdig, flyttede vi i efteråret 83 vores kurser dertil. Vi fik nu mulighed for at tilbyde flere kurser. Samtidig med det øgede antal kurser udviklede vi nu specielle kurser for piger, unge kvinder, og kvinder over 40. Denne nye form for kurser indebar, at vi igen satte os ind i de behov disse kvinder havde. Det gjorde vi ved at optage en dialog med »Nike« og Kvinder o. 40, snakke med forskellige pædagoger, og læse bøger om disse gruppers situation. Vi måtte igen igennem en personlig og politisk proces for, på ansvarlig vis, at kunne undervise i disse specielle kurser. (Vi har nu også kurser for de voldsramte kvinder i Dannerboligerne).

To gennemgående faktorer i hele udviklingen af vores arbejde var og er:

1) Nødvendigheden af at den individuelle personlige og den politiske udvikling hele tiden følges ad. Dette er efter vores mening en forudsætning for en konstruktiv balance i arbejdet.

2) »Et er teori, noget andet praksis«. Denne opsplittning ønsker vi ikke, og arbejder derfor hele tiden på at eliminere gabet imellem at snakke og at handle. At få disse to ting til at smelte sammen til ét hele.

Disse nye perspektiver i kurserne bunder i, at vi hele tiden søger ud for at få fat i de ting, vi har behov for, for at kunne udvikle formene videre. På grundlag af feedback fra kursuskvinder og bearbejdning af vores egen udvikling, forsøger vi hele tiden at indkorporere nye spændende tendenser i kurserne, der tager udgangspunkt i vores kvindespecifikke arbejdsform. Som vores bevidsthed udvikler sig, kan vi også være bedre til at rykke ved andre kvinders bevidsthed om, hvad vold mod kvin-

der er. Derfor arbejder vi, udover de konkrete kurser, også politisk udadvendt for derved at nå ud til så mange kvinder som muligt. D.v.s. at Feministisk Selvforsvar aldrig kun har været undervisning. Vores gruppe har altid bestået af lærere og andre kvinder, der sammen har lavet politisk arbejde imod vold mod kvinder. På nuværende tidspunkt består vores gruppe af 9 kvinder.

Vores store projekt for tiden er kampen for at få selvforsvar for kvinder under fritidsloven. Vi har nu samlet over 10.000 underskrifter. Og

vil bl.a. med dem lægge pres på undervisningsministeriet for at tvinge dem til at efterkomme kvinders krav om at få mulighed for at lære at forsvare os. Og de får svært ved at nægte os kvinder det krav, for (vi blir flere og flere, der siger NEJ, vi vil ikke være ofre mere!)

Vi har årligt personlig kontakt med omkring 2.000 kvinder via vores undervisning, oplæg, og politiske arrangementer, og når selvfølgelig ud til endnu flere kvinder igennem artikler, fjernsyns- og radioudsendelser. Derfor studser vi lidt over at læse i f.eks. KVINDER betæneligheder omkring kvindebevægelsens opløsning. Vores erfaring, både fra opbygningen af Danner og kontakten med mange kvinder, viser derimod, at kvindebevægelsen er ved at ændre form og retning. Men mange af de feministiske holdninger og måder at arbejde på fortsætter.

Som et udtryk for det, vi i Feministisk Selvforsvar arbejder med og nogle af de processer, vi har været igennem, vil vi gerne bringe en sang. Denne sang blev lavet på vores opfordring og blev første gang præsenteret d. 2. november, den landsdækkende aktionsdag imod vold mod kvinder. Tekst og musik er lavet af Pia Rasmussen.

*Stærk kvindehilsen
Chris Poole og Patricia Baker*